

TÍCH HỢP GIÁO DỤC LÝ TƯỞNG CÁCH MẠNG CHO HỌC VIÊN CÁC TRƯỜNG QUÂN ĐỘI

ĐOÀN TẮT THẮNG

Trường Sĩ quan Chính trị

Ngày nhận bài: 14/03/2022; Ngày phản biện, biên tập và sửa chữa: 25/03/2022; Ngày duyệt đăng: 08/04/2022

ABSTRACT

The revolutionary ideal is a standard image, a noble goal that plays a leading role, orients and strongly promotes human awareness and action to strive to achieve. Education for revolutionary ideals is an essential and key issue to lead the entire nation firmly towards socialism under the leadership of the Party. Education for revolutionary ideals plays a particularly important role, orienting the construction goals and fighting will of the officers and soldiers of the Vietnam People's Army.

Key words: Education, revolutionary ideal, Army

Lý tưởng cách mạng định hướng giá trị cốt lõi, xuyên suốt tiến trình cách mạng Việt Nam dưới sự lãnh đạo của Đảng là độc lập dân tộc và chủ nghĩa xã hội, vì “Dân giàu, nước mạnh, dân chủ, công bằng, văn minh”. Đó là sợi chỉ đỏ dẫn đường và hướng đích cho toàn Đảng, toàn dân, toàn quân phấn đấu, cống hiến. Quán triệt sâu sắc và hiện thực hóa lý tưởng cách mạng phù hợp với nhiệm vụ chính trị mỗi thời kỳ là trách nhiệm của cả hệ thống chính trị, của toàn thể dân tộc Việt Nam dưới sự lãnh đạo của Đảng.

Lý tưởng cách mạng Việt Nam được dân tộc ta nhất quán lựa chọn từ đầu năm 1930 với sự ra đời của Đảng Cộng sản Việt Nam và được kiểm nghiệm giá trị bằng chính lịch sử hơn 90 năm qua. Giá trị của lý tưởng cách mạng chỉ thấm sâu trong suy nghĩ và trở thành động lực mạnh mẽ thúc đẩy hành động tự giác của mỗi người dân đất Việt khi được giáo dục, rèn luyện thường xuyên, lâu dài với nội dung, hình thức, phương pháp phù hợp. Trong bối cảnh mới, trước những diễn biến phức tạp của tình hình, sự ráo riết chống phá của các thế lực thù địch và yêu cầu, nhiệm vụ ngày càng cao của sự nghiệp xây dựng, bảo vệ Tổ quốc... Đại hội XIII của Đảng đã chủ trương “Tăng cường giáo dục thế hệ trẻ về lý tưởng cách mạng, đạo đức, lối sống văn hóa, nâng cao lòng yêu nước, tự hào dân tộc, nuôi dưỡng ước mơ, hoài bão, khát vọng vươn lên”(1).

Thực hiện chủ trương của Đảng, các bộ, ban, ngành từ Trung ương tới địa phương phải chú trọng hơn nữa hiệu quả giáo dục lý tưởng cách mạng cho những chủ nhân tương lai của đất nước. Với đặc thù của môi trường hoạt động quân sự và chức năng, nhiệm vụ được giao, việc giáo dục, bồi đắp lý tưởng cách mạng cho học viên trong nhà trường Quân đội đặt ra những đòi hỏi cao về sức sáng tạo và tính đột phá. Trong đó, tích hợp giáo dục lý tưởng cách mạng cho học viên nhà trường Quân đội là giải pháp “lưỡng dụng” có hiệu quả cao, trực tiếp nâng cao chất lượng nguồn nhân lực cho hoạt động quân sự, quốc phòng và góp phần cơ bản xây dựng Quân đội tinh, gọn, mạnh vào năm 2025, tạo tiền đề vững chắc, phấn đấu đến năm 2030 xây dựng Quân đội nhân dân cách mạng, chính quy, tinh nhuệ, hiện đại, vững mạnh về chính trị, tư tưởng, đạo đức, tổ chức và cán bộ(2). Với ý nghĩa đó, cần tập trung thực hiện đồng bộ một số vấn đề cơ bản sau:

Thứ nhất, lồng ghép giáo dục lý tưởng cách mạng trong nội dung, chương trình đào tạo ở các nhà trường quân đội

Đổi mới nội dung, chương trình đào tạo là yếu tố nền tảng và đã thực sự trở thành một “cuộc cách mạng” trong các nhà trường Quân đội. Bám sát mục tiêu xây dựng Quân đội cách mạng tinh, gọn, mạnh (2025) và hiện đại (2030), lấy xây dựng vững mạnh

về chính trị làm cơ sở tất yếu đặt ra đòi hỏi về chất lượng “toàn năng” của nguồn nhân lực được đào tạo tại các nhà trường Quân đội; trong đó “giá trị gốc” là sự thấm nhuần sâu sắc mục tiêu, lý tưởng cách mạng. Để giải quyết mâu thuẫn giữa yêu cầu cao về chất lượng giáo dục, đào tạo với thời gian đào tạo giảm; tích hợp giáo dục càng cho thấy giá trị thực tiễn to lớn. Cùng với sự đổi mới mạnh mẽ về nhận thức và tư duy giáo dục; cần đặc biệt chú trọng nghiên cứu, đổi mới, lồng ghép một cách khoa học, đồng bộ giáo dục lý tưởng cách mạng trong nội dung, chương trình đào tạo ở mỗi nhà trường.

Căn cứ chức năng, nhiệm vụ, mô hình, mục tiêu đào tạo; mỗi nhà trường phải luôn thấu triệt phương châm “Chất lượng đào tạo của nhà trường là khả năng sẵn sàng chiến đấu của đơn vị”, bám sát yêu cầu xây dựng Quân đội và nhiệm vụ quân sự, quốc phòng giai đoạn mới để đẩy mạnh đổi mới nội dung, chương trình theo hướng chuẩn hoá, hiện đại hoá. Chú trọng xây dựng kết cấu nội dung, chương trình khoa học giữa các khối đơn vị kiến thức chuyên ngành, liên ngành, cân đối cả về diện rộng và chiều sâu... nhằm đào luyện đội ngũ cán bộ Quân đội phát triển toàn diện đức, trí, thể, mỹ nói chung và bảo đảm xây dựng thế giới quan, nhân sinh quan khoa học, bản lĩnh, lập trường, niềm tin cộng sản vững chắc cho học viên nói riêng.

Bám sát diễn biến tình hình, nắm chắc chương trình, nội dung đào tạo tiên tiến trên thế giới, sự phát triển nghệ thuật quân sự Việt Nam và tổ chức, biên chế của Quân đội, mô hình đào tạo mỗi nhà trường... để nêu cao tính chủ động, linh hoạt, sáng tạo trong thực hiện lồng ghép giáo dục lý tưởng cách mạng vào chương trình, nội dung đào tạo bảo đảm tính lôgic, liên thông, bám sát chuẩn đầu ra của từng đối tượng đào tạo. Tập trung nghiên cứu, rà soát, điều chỉnh, bổ sung, hoàn thiện các chương trình đào tạo một cách cơ bản, hệ thống, thống nhất, chuyên sâu; chú trọng xây dựng, chuẩn hoá một số chương trình đào tạo chuyên ngành đặc thù, lĩnh vực mũi nhọn, chất lượng cao làm nòng cốt thực hiện tinh giản biên chế và xây dựng Quân đội hiện đại.

Thứ hai, nâng cao hiệu quả tích hợp nội dung giáo dục lý tưởng cách mạng vào từng bài giảng, môn học trong nhà trường quân đội

Tích hợp giáo dục đã trở thành xu thế phổ biến trong những năm gần đây nhằm thực hiện phối kết các tri thức thuộc nhóm môn học có sự tương đồng vào một lĩnh vực chung. Tích hợp là cách thức “lồng ghép” tổng hợp nội dung giáo dục lý tưởng cách mạng với hệ thống kiến thức của mỗi bài giảng, môn học trong mối quan hệ tương hỗ nhằm nâng cao hiệu quả đào tạo ở nhà trường và tiết kiệm thời gian học tập cho người học. Thực tế cho

thấy, chương trình, nội dung đào tạo ở các nhà trường bao hàm hệ thống tri thức khoa học xã hội và nhân văn đã được khái quát tương đối hoàn bị, phản ánh những vấn đề bản chất, cốt lõi mang tính quy luật, nguyên tắc và nguyên lý phổ quát. Tuy nhiên, khối kiến thức lý luận chính trị này ở mỗi nhà trường có sự chênh lệch lớn về dung lượng và chỉ là một phần trong chương trình, nội dung đào tạo. Do vậy, để lý tưởng cách mạng trở thành tâm thức của mỗi học viên, phải thực hiện tích hợp có hệ thống, bền bỉ, thường xuyên trong từng bài giảng, môn học nhằm mang lại hiệu quả cao hơn, toàn diện và bền vững hơn.

Thực hiện giải pháp này, giảng viên tiến hành nghiên cứu, lồng ghép nội dung lý tưởng cách mạng vào các bài giảng, môn học theo chương trình khung đã ban hành. Với các môn khoa học xã hội và nhân văn quân sự; giảng viên cần chú trọng tính thuyết phục của hệ thống tri thức chuyên tài, nhằm giúp học viên đồng thời tiếp thu tri thức khoa học, hình thành thế giới quan, nhân sinh quan cách mạng và xây dựng cơ sở khoa học đúng đắn cho nhận thức, niềm tin vững chắc vào tất yếu thắng lợi của dân tộc Việt Nam trong công cuộc đổi mới, vì độc lập dân tộc gắn liền chủ nghĩa xã hội. Với hệ thống các môn học khác, cần chú ý lồng ghép khéo léo, linh hoạt và nhuần nhuyễn trong nội dung bài giảng; tuyệt đối tránh sự khiên cưỡng, áp đặt giáo điều. Chú trọng giá trị nhân văn, nhân bản và mục đích cao cả “học để làm người” để vun trồng lý tưởng cách mạng cho học viên. Gắn kết chặt chẽ lý luận với thực tiễn, truyền thụ tri thức với phổ biến kinh nghiệm. Tập trung lựa chọn, xây dựng, khai thác tường minh các luận cứ, luận chứng thực sự sắc sảo và có giá trị hướng đích cao. Nâng cao tính chiến đấu, tính thực tiễn của hệ thống tri thức cung cấp cho học viên; liên hệ nhuần nhuyễn vào nhận định, đánh giá và giải quyết những vấn đề “nóng” trong xã hội, trên thế giới và cuộc đấu tranh tư tưởng lý luận hiện nay.

Tích hợp nội dung giáo dục lý tưởng cách mạng trong các bài giảng, môn học không chỉ giúp học viên thấu suốt giá trị độc lập dân tộc và chủ nghĩa xã hội; mà còn làm cho chủ nghĩa xã hội được nhận thức đúng đắn trên cơ sở nắm vững, vận dụng sáng tạo và phát triển chủ nghĩa Mác - Lênin, tư tưởng Hồ Chí Minh vào sự nghiệp xây dựng Quân đội cách mạng, chính quy, tinh nhuệ, hiện đại, sẵn sàng chiến đấu và chiến thắng trong mọi tình huống. Đồng thời, định hướng, dẫn dắt, điều chỉnh quá trình nhận thức chủ động, tự giác, sáng tạo của học viên và bồi dưỡng phương pháp, kỹ năng thực hiện chức trách, nhiệm vụ theo mục tiêu đào tạo của nhà trường.

Thứ ba, chuẩn hoá công tác quy hoạch, đào tạo, bồi dưỡng, sử dụng đội ngũ nhà giáo theo hướng gắn kết chặt chẽ với định hướng xây dựng nhà trường thông minh, Quân đội hiện đại và sự phát triển của nền giáo dục quốc dân

Chuẩn hoá công tác quy hoạch, đào tạo, bồi dưỡng, sử dụng đội ngũ nhà giáo là yếu tố cốt lõi, trực tiếp quyết định hiệu quả tích hợp nội dung giáo dục lý tưởng cách mạng trong đào tạo tại các nhà trường Quân đội. Trước hết, mỗi nhà trường cần tiếp tục tập trung nghiên cứu, quán triệt, cụ thể hoá có hiệu quả Chiến lược phát triển giáo dục và đào tạo trong Quân đội giai đoạn 2021 - 2030, tầm nhìn đến năm 2045 và Đề án Xây dựng đội ngũ nhà giáo và cán bộ quản lý giáo dục trong Quân đội đáp ứng yêu cầu đổi mới căn bản, toàn diện giáo dục và đào tạo trong Quân đội giai đoạn 2020 - 2030. Trên cơ sở đó, nghiên cứu, triển khai hệ thống giải pháp thực hiện quy hoạch, đào tạo, bồi dưỡng, sử dụng đội ngũ nhà giáo đồng bộ, khoa học, khả thi và có hiệu quả cao.

Chuẩn hoá công tác đào tạo, bồi dưỡng nhà giáo; trọng tâm là hoàn thiện khung nội dung, chương trình và đổi mới đồng bộ quy trình đào tạo, bồi dưỡng nhà giáo bảo đảm khoa học, hiện đại, tiên tiến. Quan tâm theo dõi, phát hiện, lựa chọn những nhà giáo có phẩm chất, năng lực tốt để đẩy mạnh đào tạo, bồi dưỡng

trở thành chuyên gia đầu ngành, tiên phong trên các lĩnh vực đột phá, mũi nhọn của nhà trường Quân đội đi đôi với chuẩn hoá về chức danh, danh hiệu nhà giáo một cách chính xác, khách quan. Làm tốt công tác quy hoạch đi đôi với sử dụng đội ngũ nhà giáo. Giải quyết đồng bộ yêu cầu kế cận, kế tiếp và bảo đảm hợp lý, đúng, đủ về thành phần, cơ cấu, chuyên ngành, sát với đặc thù nhiệm vụ của mỗi nhà trường Quân đội. Công tác tạo nguồn nhà giáo phải được chú trọng thực hiện ngay từ các cơ quan, khoa, đơn vị trong nhà trường Quân đội và được rà soát, sàng lọc, bổ sung hàng năm. Thường xuyên bồi dưỡng, rèn luyện đội ngũ nhà giáo mẫu mực về đức, tâm, tầm, tri và phát huy vai trò nêu gương sáng mực thước về bản lĩnh, khí phách, lý tưởng cách mạng để học viên học tập, noi theo. Đồng thời, bảo đảm cho nhà giáo có đủ tài năng để thực hiện lồng ghép hiệu quả nội dung giáo dục lý tưởng cách mạng trong các bài giảng, môn học.

Thứ tư, lồng ghép nội dung giáo dục lý tưởng cách mạng trong các hội thi, diễn đàn, tọa đàm và hoạt động văn hoá, văn nghệ ở nhà trường quân đội

Lồng ghép nội dung giáo dục lý tưởng cách mạng trong các hội thi, diễn đàn, tọa đàm và hoạt động văn hoá, văn nghệ là phương thức quan trọng, trực tiếp làm “mềm hoá” và gia tăng sức cuốn hút, hấp dẫn của nội dung giáo dục lý tưởng cách mạng trong nhà trường Quân đội. Đây cũng là mảng hoạt động nổi bật, thường xuyên, thu hút đông đảo học viên tham gia và do đó giá trị tác động, sức lan toả sẽ to lớn, toàn diện hơn khi khéo kết hợp lồng ghép nội dung giáo dục, bồi dưỡng lý tưởng cách mạng cho học viên.

Tăng cường giáo dục lý tưởng cách mạng cho học viên thông qua hoạt động thực tiễn đa dạng, sinh động, hữu ích của tuổi trẻ trong các hội thi, diễn đàn, tọa đàm gắn liền các sự kiện lịch sử và những nội dung yêu cầu do thực tiễn đặt ra; các phong trào hành động cách mạng, như: “Phát huy truyền thống, cống hiến tài năng, phấn đấu xứng danh Bộ đội Cụ Hồ”, “Thanh niên tình nguyện”, “Hiến máu tình nguyện”, “Tuổi trẻ sáng tạo”, “Vì người nghèo”, “Chống dịch như chống giặc”... Chú trọng lựa chọn, lồng ghép nội dung giáo dục lý tưởng cách mạng thiết thực, phù hợp, khéo léo, linh hoạt, sáng tạo trong các phong trào và hoạt động ở nhà trường Quân đội. Quan tâm nghiên cứu, xây dựng những biểu tượng sinh động của tinh thần xung kích, tình nguyện, sáng tạo vì lợi ích của dân tộc, hạnh phúc của nhân dân và sự bền vững của chế độ xã hội chủ nghĩa Việt Nam - mục đích tối thượng của lý tưởng cách mạng!

Lý tưởng cách mạng chi ăn sâu vào tâm can của mỗi học viên khi được giáo dục, bồi dưỡng có hệ thống, tích cực, kiên quyết, kiên trì, bền bỉ. Đó là kết quả hội tụ của những giải pháp đồng bộ, thích ứng, linh hoạt trong công tác giáo dục, đào tạo ở nhà trường Quân đội. Giáo dục lý tưởng cách mạng sẽ mang lại hiệu quả cao hơn, toàn diện và bền vững hơn khi được lồng ghép, tích hợp một cách khoa học và sáng tạo. Qua đó, góp phần “Xây dựng cấp uỷ, tổ chức đảng và đội ngũ cán bộ, đảng viên trong Quân đội... tuyệt đối trung thành với Tổ quốc, với Đảng, Nhà nước và nhân dân, kiên định với mục tiêu, lý tưởng cách mạng của Đảng, bảo đảm chất lượng tổng hợp và sức mạnh chiến đấu cao, đáp ứng yêu cầu, nhiệm vụ trong mọi tình huống”(3).

TÀI LIỆU THAM KHẢO

(1) Đảng Cộng sản Việt Nam (2021), Văn kiện Đại hội đại biểu toàn quốc lần thứ XIII, tập 1, Nxb Chính trị quốc gia, Hà Nội, tr.168.

(2) (3) Đảng Cộng sản Việt Nam (2021), Văn kiện Đại hội đại biểu toàn quốc lần thứ XIII, tập 1, Nxb Chính trị quốc gia, Hà Nội, tr.158.